»БРАНИК« ИЗЛАЗИ
шест пута на недељу,
осим на дан после свеца.

ПРЕТПЛАТА И ОГЛАСИ
шаљу се на администрацији
А РУКОПИСИ
уредништву »БРАНИКА« у Нови Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ »БРАНИКУ«
на годину — К 28·— или 35·— дин.
на по године К 14·— или 17½ »
на четврт год. К 7·— или 8¾ »

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова.

Уредништво и администрација »Браника« налази се у кући дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска улица бр. 11.

Број 196. У Новом Саду, у суботу 2. (15.) септембра 1906. Година XXII.

Далмација према Босни и Херцеговини.

У овај мах, кад су очи великога света управљене на Далмацију, где се држе маневри аустријске флоте и где се свакојако тумачи, што бечки ћесар није пошао у Далмацију па не ће крочити на земљиште окупираних покрајина — ми Срби и Хрвати ваља да уочимо положај Далмације и однošај њен према суседној Херцег-Босни.

Хрвати и Срби могу се поносити са Далмацијом. Ту је наш народ одржан у својој челичној једрини. Ако је туђинство са талијанском културом у многом продрло у градовима, у кршеве далматинске није могло продрети. Млетачко господство, при свем великом притиску, није могло да отуђи наш народ од његове народности. Ако су у градовима католици у многом подлегли талијанштини, православни одржали су се у својој првобитној народној једрини, како у селима тако и оним градовима, где су се само као знатна мањина налазили. Наравно да ту ваља изузети Дубровник и Боку, које покрајине са својом повесницом нису припадале Далмацији, и где је народно биће нашега народа још већма било развијано и у католика у Дубровнику и у православних у Боки, те данас идеја Српства како у католика у Дубровнику, тако и у православних у Боки има своје најодушевљеније поборнике.

Хрвати и Срби могу се још поносити са Далмацијом, што је не само романтично лепа, него што њене обале и морске луке далеко надмашају у способности за морску трговину оне пљоснасте обале Италије, што стоје на јадранском мору према обалама далматинским. Па онда то море јадранско, што спаја Далмацију са свима деловима света, ту живи наш народ, којем се са погледом на море отвара и изглед на лепшу будућност.

Но данас политички положај Далмације није такав, да би користио напретку нашега народа, да би му могао утврђивати његово народно биће. Далмација стоји под аустријском управом, са немачком бирократијом, а страном са талијанским званичењем.

Давнашња је то жеља и Хрвата и Срба, да се Далмација придружи Хрватској-Славонији, па да у ствари узмогнемо имати „Троједницу“. Ма како да су од времена на време били жалосни однošаји у Хрватској-Славонији, ипак је ту језик нашега народа себи извојевао безусловну владавину, па би придружење Далмације само ојачало народно биће нашега укупнога народа. Наша стара српска народна странка под водством Милетићевим свагда је била, ма како да су од времена на време избијали противности између Хрвата и Срба, за спојење Далмације са Хрватском-Славонијом. У Далмацији такођер у прво доба уставности били су православни Срби најжешћи поборници за спојење Далмације. Али после су разним околностима, које стоје у вези са животом и деловањем пок. Миховила Павлиновића, противности између католичких Хрвата и православних Срба тако непријатељски вид узеле, да су православни Срби подупирали Талијанаше, такозване автономаше, одлучне противнике придружења Далмације. То је било оно доба, кад су автономаши говорили: Serbi domani, Croati mai (Срби таки сутра, али Хрвати никада).

Хвала Богу, што данас тих противности између православних Срба и католичких Хрвата нема. Интелигенција у Хрвата и Срба у Далмацији увидела је, да не треба да има противности међу синовима једнога народа са два имена. Дубровчани имају ту особиту заслугу, да су много допринели да се противности међу браћом у Далмацији изгладе. Данас можемо с радошћу рећи, да у Далмацији влада народна слога.

И у питању придружења Далмације, и ту је наш народ потпуно сложан. Но у чему ми Срби са једним делом Хрвата не можемо бити сложни, то је питање придружења Босне и Херцеговине.

Они Хрвати који терају искључиву и специјалну хрватску политику, и који се допадају у негацији, у порицању Српства, они са придружењем Далмације желе, да наша монархија придружи и Босну и Херцеговину, да изведе *анексију*.

То је хрватска политика, коју води арцибискуп др. Штадлер у Сарајеву, а др. Франк са Старчевићијанцима у Загребу.

Ми смо свагда говорили и писали, да ће судбу Босне и Херцеговине решити моћнији фактори, него што су Срби и Хрвати. Питање Босне и Херцеговине према берлинском уговору од г. 1878. јесте питање интернацијонално, међународно. Грех је против сопственога народа, кад неки Хрвати хоће да форсирају, да силом подупиру мисао анексије. Огромна већина народа у Босни и Херцеговини, православни и муслимани, одлучно су против анексије. Од куда дакле долази др. Штадлер и др. Франк да форсирају анексију?

Да је баш са међународнога гледишта нешто запело и за саму помисао анексије, види се и у том, што се није нашло за целисходно да наш владар ступи као суверен на земљиште Босне и Херцеговине. Друга је ствар, ако надвојвода Фрања Фердинанд оде у Требиње. Сваком аустријском генералу слободно је доћи у Босну и Херцеговину, јер тамо су аустро-угарске трупе. Али је друга ствар, кад би наш владар дошао у Босну и Херцеговину, који тамо не би могао друкчије доћи, него као суверен. Међу тим ми не мислимо, да је наш узвишени владар и отишао у Требиње, да би то каквих тешких последица имало. Дипломација би преко тога лако прешла и зато ми држимо, да је лако могуће, да су и други узроци суделовали, да наш владар није пошао у Далмацију и у Требиње.

Али је жалосна појава, да су неки Хрвати у Сарајеву и Загребу, чим су чули, да ће наш узвишени владар отићи у Требиње, са највећим одушевљењем, да не кажемо фанатизмом, форсирали мисао анексије. Шта се хоће тиме? Хоће-ли се са замишљеном анексијом народу у Босни и Херцеговини да намете она владавина, против које се и Хрвати овде боре? Хоће-ли се да и онај наш народ дође у онакав положај, у којем су и Хрвати и Срби били под владавином Рауха и Куен-Хедерварија?

Немојмо мешати придружење Далмације са придружењем Босне и Херцеговине! Придружење Далмације, то је друга ствар. Далмација се налази у оквиру наше монархије и могла би потпуно испунити место у оном државноправном положају, у којем се Хрватска-Славонија налази. Могла би тиме служити само поткрепљењу народнога бића нашега укупнога народа.

Немојмо ми овде прејудицирати будућем положају Босне и Херцеговине. Немојмо *кварити будућност* нашој браћи тамо, ако би било могућности, да дођу у бољи положај, него што смо ми овде!

То би требало да разуму они Старчевићијанци, који се *ужасно обманују, кад мисле, да терају хрватску политику, а овамо терају чисто аустријску политику.*

Школски Савет.

* **Ср. Карловци,** 29. авг. 1906.

(Свршетак.)

Одбијена је молба Мите *Калића*, професора срп. учит. школе у *Сомбору*, ради подељења *допуста* до краја 1906. год. уз уживање пуне професорске плате, већ је исти са 1. октобром 1906. *стављен у мир*, те ће се на то место приставити заменик. *Одбијена* је молба проф. Св. *Берића* ради премештања са учитељичке школе сомборске у истом својству на учитељску школу на катедру професора Мите Калића. — За суплента мађарског и немачког језика, историје Угарске и устава у срп. учит. школи у Сомбору (на место професора Д. *Радића*) постављен је за 1906—7. школ. год. *Ненад Вукичевић*, свршн. филозоф из *Сомбора*, а на место Мите *Калића* за српски језик, историју и географију Васа *Стајић* проф. кандидат из *Мокрина*. — За *катихету* срп. *учитељске* школе у *Сомбору* постављен је за 1906./7. школ. год. Мирко *Голубић*, свршн. богослов из *Петровасела* бачког, с тим, да ће се на крају 1906./7. школ. године расписати стечај. — Из *стип. закладе* Василија *Теофановића подељена* је стипендија од 500 К год. Жарку *Чиплићу*, а припомоћи од 500 К год. Емилијану *Херцегу*, Јовану *Миладиновићу* и Радоју *Стефанову*, приправницима III. разреда у *Сомбору*, а приправнику Мил. *Моротванском* подељена је из исте закладе припомоћ од 139 К 69 пот. — *Стипендије* из *клирикално-школског фонда* од 160 К год. за 1906./7. шк. год. подељене су овим *приправницима* срп. учит. школе у *Сомбору*: Стевану *Иванчевићу*, Аркадију *Милетићу*, Бранку *Нешићу*, Жарку *Стефановићу*, Пери *Новаковићу*, Стевану *Гавриловићу*, Нићи *Шустрану*, Предрагу *Цуцину*, Милану *Цветићу*, Тодору *Лазићу*, Јовану *Петровићу*, Васи *Тодићу*, Бранку *Радуловићу*, Сави *Ружичићу* и Сави *Огњеновићу*. *Одбијене* су молбе Ст. *Јелаче* и М. *Јаковљевића*, привр. професора у *Карловцу*, ради подељења пуне проф. *плате*. — *Професорима* срп. учит. школе у *Пакрацу* одобрена је *награда* од 1920 К за замењивање часова пок. привр. проф. Паје *Јовановића* као и за прекобројне часове. — Проф. *Б. Б-у* у *Пакрацу* поделиће се *опомена*, што не употребљава прописани уџбеник, већ диктира, и што је неоправдано изостао с предавања, те ће се упутити да ради по пропису, а исто тако и наставнику *Ђ. Т.* због небрежљивости и изостајања с предавања. — За полагање *испита зрелости* у јесењем року у срп. *учит. школи у Карловцу* одређен је *2. (15.) септембар* 1906., а у *Пакрацу 9. (22.) септембар* 1906., те је за повереника Школ. Савета и председника испитног поверенства одређен гл. школ. референат. — Поводом молбе четирију приправница из *Сомбора* ради дозволе *накнадног полагања испита из мађарског језика* по досадашњој пракси т. ј. пред автономним властима, изречено је, да се од сада то више не ће дозволити а за оне, који су до сада били испитани, да се одступи од овопредметне наредбе Школ. Савета, којом је то забрањено. — *Уважене* су *све молбе* ради *примања* у српске *учитељске школе* у Сомбору и Пакрацу на основу пријамног испита односно ради полагања испита. — *Узети* су с *одобрењем* на знање *избори:* Јулијане *Максимовићеве* за учитељицу женског ручног рада и кућарства у српској вишој девојачкој школи у *Новом Саду* и Јованке *Дамјановићеве* у *Панчеву*, затим избор Маре *Максимовићеве* за учитељицу српске више дев. школе у *Панчеву* и Косте *Стојачића* за учитеља у *Сомбору* с тим, да првопоменоване две учитељице и К. *Стојачић* имају за две године стећи себи *квалификацију* за дотична места. — Поводом избора односно оставке Љубице *Петковићеве* за учитељицу немачке конверзације у срп. вишој дев. школи у *Панчеву* искаће се претходно извештај о постанку тога места. — *Овлашћен* је гл. школ. *референат*, да може на *наставним основама* српске више дев. и учитељ. школа чинити мање *измене* уз саслушање настав. зборова, а уз пријаву Школ. Савету и до коначне ревизије тих основа. — Поднесени нацрт *Статута за српску вишу девојачку школу новосадску* умножиће се и издати претходно на примедбе мес. школ. одборима у Сомбору и Панчеву, управама срп. виших девојачких школа и члановима Школ. Савета. — Божи *Ковачићу*, учетељу срп. више дев. школе у *Сомбору*, *продужен* је *рок* за полагање *испита* до краја 1906./7. школ. год. с тим, да ће се иначе на то место стечај отворити. — Држаће се у *евиденцији* Зора *Нешковићева*, бив. учит. заменица у *Панчеву*, и Душан

Темеринац, бив. учит. заменик више дев. школе у *Сомбору*, да се могу президијално поставити, ако буде гдегод празна места. — Рукопис „*Дидактика*“ од проф. П. *Терзина* издаће се на оцену гл. школ. референту, „*Најлепше дрво*“ од Кузмана *Миловановића* стручној школ. анкети, а „*Осмогласно појање*“ од Бранка *Цвејића*, адм. парохије у Баноштру, проф. Душ. *Кошуру* у *Карловцима*. „*Штиво уз Историју Српске Књижевности*“ од проф. Јов. *Грчића* (II. књ.) *одобрено* је као *помоћна књига* за срп. учитељске школе. — Питомци закладе *Аш. Бале:* Ник. *Радојевић*, ученик VI. гимн. разреда у *Карловцима*, и Исак *Давидовац*, приправник II. год. у *Сомбору*, *промакнути* су у II. стип. разред са год. стипендијом од 240 К са 1. септ. 1906. — На *представку* стручне школске *анкете* донесене су ове одлуке: 1. одбија се молба анкете, да се упуте управе виших нар. школа, да своје годишње *извештаје штампају* у „*Школ. Листу*“; 2. из новооснованe *митров. књижнице* могу се добивати књиге само на реверс уз одговорност гл. школ. референта; 3. не прима се предлог, да буде *једна наставна основа* за све српске народне школе и у Угарској и Хрватској и Славонији; 4. у нечему се прима предлог, да се изда за срп. нар. школе *књига за црквено појање*; 5. узима се на знање извештај анкете, да се она не може упустити у *стварање новога устројства* за српске више *дев. школе*, јер се реформе, које би се имале предложити, немају одакле покрити, и 6. гл. школ. референту се поверава, да састави нацрт за *статут* срп. више *дев. школа и дисциплинарна правила* за ученице. — Препоручиће се сабору *молба* гл. школ. *референта*, да му се због преоптерећености приставе *помоћник*.

Остали су предмети били мање важности.

Догађаји у Русији.

Преки суд у Одеси.

Над вароши Одесом и околином јој изречен је преки суд и употреба ратног права на оружан устанак на атентате против војника̂, полиције и чиновника̂, на намерно убиство, похару, палеж, на стављање туђе имаовине под воду и на сличне злочине. Парнице се свршавају за четири дана пресудом, против које нема епелације пити помиловања, него се пресуде одмах и изводе.

Погром у Сијелцама.

Још никако се не може доћи до Сијелаца̂. Чује се, да су прекјуче после подне из револвера убили заповедника сијелачког месног гарнизона. Погром који је почео већ нестајати, избио је поновљеном силом. Јуче пре подне су у Сијелцама сахрањивали једног погинулог војника уз војне почасти. У исто су време и Чивути сахрањивали једног свог саверника. Кад се у оближњем руском гробљу чула почасна паљба, помислила је посада, да револуцијонарци нападају наново, те у више улица̂ понове паљбу па приморају власнике поново отворених радња̂, да затворе дућане. Том приликом буде убијена једна пољска жена. У чивутској се болници одиграли ужасни призори. Наједаред долети ђуле из топа, убије једну неговаљу од двадесет година а два рањена Чивутина рани поново. Цео погром је руководио неки драгунски потпуковник, који је на своју руку издавао наредбе. До неких двеста породица спасле се у Варшаву. Многи се бегунци крију по селима.

Како јавља „Русское Слово“, нађене су у сијелачким улицама лешине од 62 Чивутина. Колико их леже закопани под развалинама срушених кућа и колико убијени у кућама, није још установљено. Кад је у понедељник у 6 сахата после подне престала пуцњава, почеле су преметачине по кућама. Варош је остала церпирана од трупа, нико није пуштан у њу. Међу становницима, који се склонили у подруме, влада оскудица у јелу и пићу. Опустошено је сто дућана, од ових и два хришћанска. Изгорео је базар са четрдесет малих дућана. Штета се цени приближно на милијон рубаља. У први мах је погром изгледао као да је наперен само против Чивута но после нису пијане руље правиле више разлику те су харале све и свугде. Из Варшаве је у Берлин јављено Задрузи за помагање немачких Чивута, да је чивутско становништво у Сијелцама јуче ужасно патило од глади. У Петроград стижу вести, да се у Сијелцама смирило. Тако исто је јављено у Варшаву, да у Сијелцама влада сад мир.

Убиство једног пуковника.

У Варшави у предграђу Праги убијен је пуковник *Јаковљев* из револвера. Тај пуковник је био предстојник транспортне апсане. Злочинац је умакао.

Похарао поштански воз.

Код Краснојарског близу Петрограда напала је руља револуцијонараца на поштански воз. Поубијаше чиновнике, који су били на возу, ранили су војнике и однели су 8000 рубаља. Ухваћен је и ухапшен само један од разбојника.

Угарски сабор.

(Наставак.)

Александар Вајда-Војевод: Ето, кад су међу Аустријом и Угарском ствари дотерале дотле, да је цело постало питање силе, шта су урадили? Изводили су своје најгенијалније људе, ставили су их на чело држави а то је све странке и народности сјединило против Угарске. У тој ствари, како је то привредно питање, свакако смо и ми веома заинтересовани. Само што Ви, место да се угледате на тај пример, место да Ви помогнете...

Један глас (*из центрума*): Да се упропасти мађарска државна идеја!

Александар Вајда-Војевод: А шта је то мађарска државна идеја? (*Ларма. Председник звони*).

Антоније Ебер: А има ли влашке државне идеје?

Председник: Молим мира!

Александар Вајда-Војевод: ...место да омогућите то, да се у овој земљи пуном снагом може наставити велика и епохална привредна борба па да се реши у нашу корист, у корист целе земље: Ви само нас грдите и ружите, у том се исцрпе сва наша борба у народносном питању. То је свакако нешто карактеристично.

Ја дакле мислим, да је дошло већ време, да ће многи између Вас, увидевши, да се не може помађаривати, увидети и то, да ваља решити то велико питање, народносно питање. Ја држим, да је у том погледу схватање поштованога господина министра-председника и сувише јасно, а увиђавност му оштра, јер је већ у свом говору, који је године 1904. држао пред својим бирачима у Нађбањи рекао ово (*чита*): „Судбина никад није тако изузетно милостива према ком народу, да би га поштедела, ослободила од тога, да решава једно или друго питање идеја̂, које владају, да би опасности тога питања отклонила од њега, него се народи, тек пошто по реду реше претходна питања, могу дати на то, да умесно и по правди реше нова питања.“

Ја тако тумачим те речи, да се врло уважени господин министар-председник онда ставио на оно становиште, које је једино умесно, т. ј. да ваља решити народносно питање па онда ће се сама од себе решити остала велика питања јавнога права.

Па онда, господин министар унутрашњих дела гроф Јулије Андраши у славној својој књизи „Ungarischer Ausgleich mit Österreich“ саветује аустријским Немцима, да прекину са немачком игемонијом, да не презиру остале народности, да се потпуно идентификују са данашњим јавним правом ове монархије и да не гледају на то, какву су улогу имали у прошлости, него какву улогу могу имати у садашњости и шта могу задржати у будућности. Кад је дакле то саветовао аустријским Немцима, онда ја држим да је господин министар унутрашњих дела вољан, да то исто саветује и себи у питању народности у Угарској. А да се нађе modus vivendi, да се ова земља оснажи, за то не треба ићи у Србију, где је реч о 2,677.000 душа, него ваља остати овде, где више него половина становништва није задовољна на великом угарском Алфелду. Онде ваља почети посао, демократизирати треба то друштво без разлике народности. (*Одобравање од стране народносних посланика*). Што се наш адрески предлог многима од Вас допада и што признајете, да је многа тачка у њему оправдана, то је најбољи доказ тому, што је од врло поштоване господе мађарских посланика, који су пре мене говорили.... (*Узвици с левице: А зар Ви нисте мађарски посланик?*) Не кажем у том смислу! —.... господин посланик Антоније Гинтер споменуо је неколико разлога, који говоре против наше адресе. То је наравна ствар, јер је он говорио у званичном својству те је бранио министарство правде. Но остала господа посланици ћуте о нашој адреси а свој рођени адрески нацрт чине предметом критике. Такав је тај адрески нацрт, као дете оног брачног пара, који је болестан те ни по што не ће да има деце. Но деси се несрећа, дође рода, дете се роди. То дете онда носи на себи болест својих родитеља. Веома ценим поштованога господина посланика Мереја, који је искрено открио стање, кад је рекао: Кад је у питању, да ли ће ова адреса бити примљена од стране независне и 48-ашке странке, сетио се ове изреке једног старинског римског класичара филозофа: rara est temporum felicitas, ubi dicere possis, quae sentias, т. ј.: ретко живимо у тако сретним временима, да можемо говорити онако, као што осећамо. У овој адреси не види независна и 48-ашка странка још да је дошло оно сретно време, да са свим може говорити онако, како осећа.

Признао је дакле Ваш званични говорник, да Ви, који сте овде у парламенту у претежној већини, ни сами не верујете у ту адресу, коју сте текстирали. Имају Мађари рђавих и добрих својстава. Једно им је добро својство: искреност. Богме сте онда, поштована господо посланици, далеко дотерали, кад не смете више да будете искрени.

Што се тиче Кошутове странке, дошло је стање, које је пророковао Лауш Мочари. Мочари је рекао, да или ће бити народносног мира и у том ће случају Угарска бити независна, или ћете се Ви и у будуће задовољити тим, да од круче придобијате политику слободних руку̂. С нама можете чинити, што Вам је воља, али мађарском јавном мишљењу вадите очи те и надаље остајете у зависну положају од Аустрије. Кад бисте фактично решили народносно питање, онда бисте могли радити свашта, јер би Вас потпомагало целокупно јавно мишљење ове земље.

Имре Немет: На који портфељ аспирирате?

(Наставиће се.)

НОВИ САД, 1. септембра 1906.

— **Главна скупштина Матице Српске.** Јуче је овде одржана глав-

ЛИСТАК.

Портрети неколиких српских књижевника̂ снимљени са писама̂ им.

Од **Јована Грчића.**

(Наставак.)

После «Хонорара» је те године послао још четири изворне песме и превод Пушкинова «Ангела». Шаљући трећу од изворних, којој је натпис био «Скроман човек», написао ми је ово писамце:

Шабац 24./9. 1889.

Поштовани пријатељу,

Ову песму шаљем Вам са жалбом, да „Јавор“ од неког доба никако не добијам.

Зар српски листови тако стоје, да се ни сарадницима не могу да шаљу?

С поштовањем и поздравом
Вл. М. Јовановић.

Године 1890. донео је »Јавор« од њега три изворне песме и четрдесет »Циганчица̂«, песама ердељских Цигана, препеваних из збирке: Haideblüten. Volkslieder der transsilvanichen Zigeuner, коју је скупио Dr. Heinrich von Wlislocki и издао у Лајпцигу још године 1880. После првих дванаест, које су изашле у 12. броју, одмах ми се Влада, чим је примио тај број, јавио овим писмом:

Поштовани госп. Грчићу.

Погрешно је у овом броју „Јавора“ штампано „Dr. Heinrich von Wlistocki“. Не треба Wlistocki него Wlislocki. То је оно | са превлаком. Ако се може наћи такво писмо у штампарији, онда Вас молим, да се то име у идућим бројевима исправи.

Незгодно је стављено и да је оно *превод*, место *препев*. Није оно превод. По моме мишљењу и уверењу песма се превести од речи до речи не може. Може се само *исказати* мисао. За то сам ја и био ставио: *препевао* а не: *превео*, тим пре, што сам понегде, с погледом на наша цигане, и *посрбљавао* те је па једном месту место *пролећа* поменут *Ђурђев-дан*. Но то већ нека стоји. Немојте сад мењати; само, ако је могућно, нека се исправи оно писме I.

Будите добри, и овом приликом примити срдачан поздрав заједно са г. Огњановићем и М. Савићем од

Шабац, 26./III. 1890. Вашег поштоваоца
Вл. М. Јовановића.

Те године нисам добио већег писма од њега а и идуће — 1891. — године, које се свега са три песме јавио у Јавору, добио сам опширније писмо тек последњих дана, пошто сам му јавио, да сам с »Јавором« са свим раскрстио те да ће »Стражилово« васкрснути, и, наравно, позвао га, да ми остане веран. Ево тога писма:

Шабац 28./XII. 1891.

Поштовани г. Грчићу.

Честитајући Вам на ускрсу „Стражилова“, стављам Вам на расположај приложену песму, а не ћу бити од раскида, ни да Вам се јављам у будуће.

Овом приликом узимам слободу, да Вас нешто замолим, и ако сумњам, да ће ми се молба моћи да испуни.

Дајући неповезано „Стражилово“ на читање, дочекао сам, да видим, како ми пема многих бројева. Сад нити сам пристао да га повезујем ни да га онако растурена гледам, као што гледам растурено Српство наше.

Немам ових бројева:
за годину 1885.: 1—16, 18—30, 34, 36, 46—52.
„ „ 1886.: 4, 16, 30, 35.
„ „ 1887.: 2, 4, 5, 8, 23, 28, 39.

Мило би ми било, ако бих макар једну годину могао комплетовати, а администрацији бих платио, колико год заиска.

Молим Вас дакле, да ми, ако је могућно, будете добри послати потребне бројеве ма за коју годину, ако не за све.

Још бих Вас узпред замолио, да од администрације „Јавора“ (ако сте још у добрим односима) будете добри у моје име потражити ове бројеве „Јавора“:

6, 40 и 43 за годину 1889.
15 и 52 за годину 1891.

И за те ћу бројеве платити, колико год администрација заиште. Новце могу и у напред послати. С искреним поштовањем
Вл. М. Јовановић.

Овом писму »приложена песма« Владина била је песма »У самоћи«, прва у новом Стражилову. Одоцнеле му рекламације писам, што се тиче старог Стражилова, никако, а што се односило на Јавор, са свим могао задовољити. Бројеве Јавора, којима ме је администрација могла послужити, послао сам му веома радо. Кад ми је послао други прилог за ново Стражилово, песму »Опало лишће« з с њом на дар и друго издање својих »Лепих туђинака̂«, које и данас чувам у својој књижници, захвалио ми је за бројеве Јавора овом картом:

29./I. 1892.

Пошт. г. Грчићу!

Хвала Вам бар на оним бројевима „Јавора“, што сте били добри да ми их нађете. Знао сам ја, да не ћу бити сретан да добијем све. Само молим, да ми будете добри јавити, шта дугујем администрацији за пошиљку.

Примио сам трећи број „Стражилова“. Први и други број нисам добио. Мора бити да су пропали на пошти. То ми се често дешава.

Шаљући Вам овај прилог и II. издање „Туђинака̂“, молим Вас, да ме извините, што их не послах пре. Чекао сам на повез.

С поштовањем
Влада М. Јовановић
професор. Шабац.

Још ми је те године послао три песме а први од цигло два прилога за годину 1893. — препев Гетове лепе песме „Trost in Tränen“, оне познате, што почиње „Wie kommt's, dass du so traurig bist...“ — испратио је овим неколиким речима на својој посетници:

Поштовани пријатељу,

Честитајући Вам VI. годину „Стражилова“, стављам Вам на расположај овај прилог и молим Вас, да ми, ако је икако могућно, будете добри накнадно послати 1., 2. и 33. број „Стражилова“ за ову 1892. годину. Нисам их добио.

С поштовањем и поздравом
Влада М. Јовановић
професор.

26./XII. 1892.

Други прилог те 1893. године била је песма без натписа са три строфе од дванаест стихова а са рефреном

на годишња скупштина Матице Српске. Како је било кишновито и хладно време, чланови се нису искупили у тако великом броју као последњих неколико година.

Председник г. А. *Хаџић*, отворивши скупштину, прочитао је кратак, али врло добар преглед о томе, какве је све невоље имала Матица Српска да претрпи за ових 80 година, од како је основана, а већином услед денунцијација неких ваљних Срба. Тај преглед ће се штампати. О извештају *Управног Одбора* за год. 1905.—06. развила се дугачка, местимице врло бесплодна дебата. Поред разложних говора архимандрита *Зеремског*, дра *Малешевића*, Аркадија *Вараџанина*, проте *Вучковића*, млатио је празну сламу у бесконачност др. Бранко *Илић* и још некоји његови трабанти, тако да се пре подне није могло даље отићи од 3. тачке. На послетку је извештај узет на знање и с тим у свези решено, да се Књижевни и Управни Одбор упуте, да пронађу средства, како би се за г. 1908. могао опет издати *Матичин Календар*. Ту је с великим задовољством примљена родољубива изјава г. проте Димитрија *Руварца*, који је у име Српске Манастирске Штампарије изјавио, да ће ова примити на себе издавање Матичина Календара у 20.000 примерака, сву асну од Календара ће уступити Матици, а ако буде штете, ову ће штампарија сносити. При специјалној расправи о извештају Управног Одбора дуго се водила расправа, о преоправци Матичине куће бр. 19. у хлебарској улици. На послетку је решено, да се распише стечај за ту градњу и онда ће о том решити *ванредна главна скупштина*, која се има сазвати у фебруару 1907. — Узет је на знање после дуже расправе *извештај Књ. Одељења и Одбора* за г. 1905.—06., а тако исто и *извештај рачунопрегледача*, те су за рачунопрегледаче изабрани опет г. г. Петар *Дамјановић*, Пера *Магић* и Владимир *Јовановић*. — Изабрани су: за председника поново г. А. *Хаџић*, за потпредседника г. Павле *Гостовић*. У *Управни Одбор* су изабрани наново стари чланови, а на место три преминула члана Управног Одбора (Арсе Пајевића и Данила Манојловића из Н. Сада и дра Мише А. Поповића из Руме) изабрани су г. г. Милош *Мијатовић* и Тоша *Николић-Црногорац* из Н. Сада и др. Милан *Поповић* из Ст. Бечеја. — Ствар о подизању *сиротишта из задужбине Трандафилкине* остављена је на коначно решење ванредној гл. скупштини. — Кућа *задужбине Маргетићеве* у Темишвару продаће се, јер не носи никакве користи. — Бив. библиотекару дру Јовану *Радонићу* даје се *отправнина* у износу његове једногодишње плате. — *Чиновницима* Матичиним одобрава се као доплатак на основну плату 15% њихове плате, а *фискалу Матичином* одобрено је 600 К годишње у име станарине, док у Матичиној згради не буде места за фискалску писарницу. Затим је усвојен писмени предлог 40 скупштинара, да се плата фискалу, чији су се послови веома нагомилали, а животне су прилике данас много теже, повиси плата на годишњих 2400 К.

За *питомце* су изабрани: У стипендијској задужбини Павла Јовановића: Никола *Мандић*, Душан *Кнежевић*, Михајло *Дракулић* и Милан *Јованчић*. — У стипендијској задужбини Нестора Димитријевића усвојене су две тројне кандидације, и то у прву долазе: Душан *Бајшански*, Душан *Медаковић* и Алекс. *Секулић*, а у другу: Коста *Вујић*, Лазар *Мирков*, Лазар *Тадић*. Поднеће се патријарху. — У задужбини Петра Костића изабрани су: Петар *Гачулић* и Мита *Максимовић*, обојица из Черевића, а ниједан није поднео сведоџбе. — У задужбини Симе Ђорђевића изабран је на прво и једино место кандидовани молилац Димитрије *Николајевић*, који као Молац има првенство. — У задужбини Јагазовићевој изабран је Војислав *Трифуновић*. — У погледу стип. места у задужбини Ђене и Иде Брановачких скупштина је решила, да је у крепости избор Светислава *Удовичког*, чији је избор пре две године нападнут утоком, но како је утецатељ међутим добио стипендију, то је министарство прогласило уток беспредметним, а Матица је расписала стечај на ово стип. место. Скупштина је пак решила, да избор Светислава Удовичког од пре две године остаје у крепости и да је он питомац ове задужбине.

Пошто су изабрани чланови за оверење записника, *председник* у 8 с, увече затвара седницу.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 1. септембра 1906.

— **Како се код нас ради!** Пишу нам из *Панчева*: „Са ново установљеном пограничном полицијом имали смо ми Панчевци у почетку доста незгоде и неспоразума. Страни чиновници, који нису знали српски језик, нити познавали овдашње наше прилике, нису били кадри да врше своју дужност и одржавају везу са београдском полицијом онако, како би то сам њихов позив и потреба изискивали. И да би се то постигло, постављен је за полицијског комисара у Панчеву г. *Сава Поповић*, човек од струке, Србин и добар познавалац наших прилика и човек, који у Београду има својих веза код ондашњих сличних кругова. И могло се то одмах увидети, колико је од велике користи и успеха било, поставити таква човека за такову деликатну позицију, као што је погранична полицијска власт. Свакако да „некоме“, коме овај Србин, зато баш, што је Србин, није годио и тај „неко“ почео је да рови против овога човека, чијом вештином и приватном везом са београдском полицијом могло се тек доћи до лепших успеха, као што је на пр. и спречење она два покушаја са продавањем девојака и одвађањем истих у Београд, где је само помоћу и пријатељском услугом београдске полиције, која је увек у споразуму са г. Поповићем, могло се ући тој ствари у траг са сигурним успехом. Десио се још један случај. Приликом бављења и концертовања младих „Балканаца“ из Загреба, учинио је г. Поповић велику услугу и „Балканцима“ и овдашњем одбору за њихов дочек. Дозволио је наиме да сви певачи без разлике могу прећи у Београд на даље концертовање. И да им се не би још можда што при преласку десило, путовао је и сам са нама, који смо пратили „Балканце“ у Београд. Лоћавши у Београд, сасвим изненада *нападне га неко од Београђана* речима „*аустријски шпијон*“ и дрским изазивањем, што није пропустио српске омладинце у Србију. На обали је било дакле немила призора и дошло би и до јачег отпора, да није било београдске полиције, која је познала г. Поповића, и српских грађана панчевачких, који су се одмах онде ограђивали против таквог поступка. Али ту вест дочепа београдски „*Дневни Лист*“ и, не знајући саму ствар, злонамерно и брзоплетно нападне г. Поповића својим урођеним „шорналистичким“ тоном. Међутим, сад се тек дознало, да је цела ствар ова подметнута и да је плод једне подле денунцијације. Одмах се нашао „неко“, који је то пријавио министарству и оцрнио онде г. Поповића као њихова противника и већ како то они у министарству знају и хоће са нама Србима да раде. Г. Поповић, као у тој ствари *сасвим невин*, са још учињеном добротом својом добио је себи на врат истрагу. И хоће се, Боже мој, да учини и тражи ма шта, само да би се овом човеку нашкодило и натрунило. Три им је у оку, што ту Србин постављен, човек потпуно строг, али посве толерантан чиновник, као какав на таком положају и треба да буде, који ће осим тога, бити у самом грађанству добро примљен и омиљен, као какав је доиста г. Поповић и каквог ми давно нисмо имали у нашој вароши, која је имала доста кубуре са страним, нама ненаклоњеним и непознатим чиновницима.

Ово смо нашли за потребно, да у вашем цењеном листу изнесемо на јавност, како би се видело, шта се код нас и како све ради против Срба и њихових људи. У име грађана панчевачких **М. А.**

— **Чеси у Дубровнику.** „Дубровник“ јавља: „У четвртак у јутро стигло је у наш град около 300 чешких соколаша, који су на путу за Цетиње. Дубровник се може правом поносити, како је дочекао и отпратио браћу Чехе, а они ће сигурно имати за дуго и дуго најпријатније успомене, које су понијели у својим срцима при посјети Дубровника.

У Груж их је пошао дочекати Хрв. Сокб, а на Пилама су их чекала сва српска и хрватска друштва корпоративно са својим барјацима и са српском и хрватском музиком и „Чешком Беседом“. Кад браћа дођоше, зазвечаше дивни звуци „Гђе је станак мој“, а барјаци се подигоше, праћени својим члановима. Сва је сила народа, а кличе се: *Живели! Наздар*! и др.

Кад их је поздравио начелник *Чингрија*, поворка се непрегледна запутила преко *Плаце* пред Гундулићев споменик. Замислите дубровачку плацу, пуну одушевљена грађанства, а на прозорима све глава до главе, гђе поздрављ браћу Чехе. Пред Гундулићевим спомеником сабрана маса грађанства присуствује свечаном полагању вијенца чешких соколова свеславенском Гундулићу, музике свирају, народ кличе, одушевљењу ни краја ни конца. Музике е градским друштвима обиђоше градом до пред Опћинску Кафану, гђе је била закуска. У кафани се разлијегаху мелодије славенскијех пјесама а клицало се без одушка. Свак је тада отишао, да мало почине и руча, јер су Чеси имали да путују у 1 сат после подне са „Солином“.

У 1 сат музике већ обилазиле градом, а за њима ступали чешки соколови до у градску луку. Градска је лука пуна свијета и стара и млада и мушког и женског. Пуна *Поморела*, пуна *Рибарница*, пуни пароброди, који су били усидрени у луци. Музике свирају и долази час, да се браћа растану. Само је одушевљење, клицање, љубљење и руковање. На „Солину“ је поздравио Чехе у име Срба Дубровчана др. Антун *Пуљези*. Чешки заступник *Клофач* поздрави са брода, управљајући поглед на др. П. *Чингрију* и др. А. *Пуљезија*, Србе и Хрвате, упозорује да је сад најпотребније да буду здружени.

Пароброд се поче да одмиче, а онда настаде клицање, махање, бацање рубаца; пароброди звижде и спуштају заставу у знак поздрављања, музике свирају, плове мале лађице за пароброд и поздрављају браћу. И браћа одоше. Весели ми, гђе их имали и дочекали, а весели они, гђе виђеше наша срца и наше мисли.

Здраво, чешка браћо!“

— **Крвава туча у Ст. Бечеју.** У једној крчми у Ст. Бечеју дошло је пре неки дан до крвава боја. Имали су посла и ножеви и револвери. На бојишту је остало њих тридесет рањених, од којих су двојица: Михајло *Шаги* и Стеван *Цако* умрли а двојица се боре смрћу. Новосадско државно одветништво изашло је на лице места те преслушава сведоке у тој ствари.

— **Италијански краљевски пар на Цетињу.** Са Цетиња је телеграфисано у Београд, да ће италијански краљ Виктор Емануел и краљица Јелена божићне празнике провести на Цетињу.

— **Католичка интолеранција.** У Сентомашу је ово дана напрасно умро ондашњи становник Лудвиг *Сатури*. Покојников зет оде одмах до свештеника Арпада *Сабова* па му јави смртни случај. Но Сабов не хтеде да сахрани мртваца, мотивишући свој поступак тим, што се покојник није исповедио и што је са својом женом дванаест година живео у дивљем браку. С тога је Сатури погребен без свештеничке асистенције. Интолерантни поступак сентомашкога католичкога свештеника изазвао је највеће негодовање, тако, да врло многи хоће да се одреку католичке вере.

Новости са стране.

— **Побегао дефрауданат.** Сарајевска је полиција телеграфски јавила будимпештанској варошкој капетанији, да је из Сарајева побегао железнички чиновник Јосиф *Кручина*, пошто је проневерио службене новце. Будимпештанска је полиција почела трагати за злочинцем.

— **Двобој у Лвову.** У Лвову је јуче пре подне био двобој на пиштоље међу једним чиновником земаљске финансијске управе и једним возарским (тренским) потпоручником. Двобој се свршио крваво. Чиновник је опасно рањен. Куле је продрло у леву страну груди под срцем. Два војна лечника дигоше га бесвесна на кола па га отпратише до опште болнице и онде су га предали лечницима на хируршком одељењу. У тој су афери и судска и војна власт наредиле истрагу.

— † **Филибер Одбран.** У Паризу је пре неки дан умро патријарх француске књижевности, последњи лични пријатељ Хајриха Хајнеа Филибер *Одбран* (Philibert Audebrand) у 91. години свог века. Покојник је био један од највише читаних париских кроникера а уједно је писао приповетке, романе и позоришно комаће, које је некад имало успеха и донело писцу славе, али се данас већ заборавило.

Браћо и сестре!

Наступиле су такове прилике, које су нас нагониле, да прославу 100-годишњице рођења и 50-годишњице смрти

Јована Стерије Поповића,

оца српске драме, одложимо за *16. (29.) и 17. (30.) септембар* о. г.

Уверени смо, да ово одлагање неће ни најмање помутити оно одушевљење, са којим се многи Срби и Српкиње спремају да узму учешћа у овој великој културној прослави српског народа.

Прослава ће тећи овим редом:

У суботу 16. (29.) септембра о. г. дочек гостију, а у вече *прва свечана пред-*

Загрли ме, моја жељо жива,
Треба живот и да се ужива!

Њу ми је Влада послао без икакве пропратнице. После тога ми се није јављао пуних једанаест месецâ.

Стражилово је већ у велике ушло било и у своју седму — последњу — годину, кад ми од Владе стиже ово писмо:

Шабац 30. I. 1894.

Поштовани пријатељу.

Давно Вам се писам јавио, али сам био у разним пословима па нисам много о песми ни мислио.

Сад имам у рукопису једну приповетку у стиховима, и рад бих био да је штампам у каквом белетристичном листу, ако бих је после могао из њега прештампати.

Ако би издавач „Стражилова“ пристао, да ову приповетку прештампа из „Стражилова“ па мени да дâ известан број примерака, а себи да штампа за продају колико хоће, ја бих рукопис могао одмах послати. Треба само да га препишем.

С поштовањем и поздравом

Вл. М. Јовановић.

Наравно да сам одмах гледао да Владину стиховану приповетку набавим за Стражилово. Издавалац је пристао, да се о његову трошку прештампа двеста примерака и да се сви отисци уступе песнику у име хонорара. Не почасим ни часа, него с места известим Владу о успеху свог заузимања и већ за неколико дана добијем из Шапца први одељак »Реалисте« заједно са приказом сени Војислава Ј. Илијћа. С пошиљком је дошла и Владина посетница а на њој његовим лепим и читким рукописом написани ови неколики ре́ци:

Поштовани пријатељу,

Шаљем Вам овај први одељак раније због песме посвећене пок. Војиславу, да изиђе у своје време. Како лист излази недељно, и други ће део извесно стићи у своје време те се не ће прекидати. Има свега 4 дела на 12 табачића. Ја ћу, чим ово експедирам, одмах узети да преписујем и остало.

С поштовањем и поздравом
Ваш сарадник
Влада М. Јовановић,
професор. Шабац.

Како је већ био савестан до крајности те много полагао на то, да тачно свагда одржи задану реч, није ни дочекао, да изађе све, што ми је за први мах послао, него већ за шест дана ево и друге пошиљке и то у пратњи посетнице са овим абером:

Шаљем Вам, поштовани пријатељу, и остатак рукописа. Сад имате све на расположају. Молим, да се само на коректуру пази. А кад дође до прештампавања, онда молим, да се и мени пошље једна коректура или ревизија. Молим и за Ваше мишљење о приповеци.

С поштовањем и поздравом
Влада М. Јовановић
Шабац 12./II. 1894. професор.

(Наставиће се).

ством. Српска народна позоришна дружина приказаће „*Тврдицу*“ или „*Кир Јању*“ од Јована Стерије Поповића. После представе упознавање у гостионици код Париза.

У недељу, 17. (30.) септембра о. г. после литургије у саборној цркви *парастос* Стерији, за тим *свечана седница* у великој дворници српске црквене општине, у којој ће о слављенику говорити г. *Стојан Новаковић*, председник кр. српске академије наука из Београда.

После седнице биће освећење споменплоче на кући, у којој је рођен Јован Стерија Поповић. За тим ће се изићи на српско-православно гробље вршачко, где ће се осветити обновљени надгробни споменик. Том приликом декламоваће се песма Стевана Вл. Каћанског „На гробу Јована Стерије Поповића«. Доцније ће се објавити, ко ће говорити.

У један час по подне биће банкет.

После банкета свираће музика пред саборном црквом и епископским двором.

У вече *свечана представа београдског кр. српског народног позоришта*, које ће најпре приказати *апотеозу од Драгутина Илића*, а по том „*Злу жену*“ од Јована Стерије Поповића. После представе игранка.

У понедељак 18. септембра испраћај гостију.

Молимо браћу и сестре, који желе доћи на ову прославу, да нас известе, хоће ли учествовати и на банкету.

Пријаве се примају до 10. (23.) септембра о. г.

За дужност своју сматрамо, да напоменемо, *да ће се цео чист приход ове прославе употребити на подизање споменика Јовану Стерији Поповићу у Вршцу*. За то молимо све српске установе и родољубе српске, *да се овом приликом сете Стеријиног споменика*, па да приложе у ову племениту сврху. Ово је прилика, да обезбедимо подизање споменика великом Србину и књижевнику, Јовану Стерији Поповићу.

Још једном молимо браћу и сестре, да дођу на ову прославу. Ми их чекамо раширеним рукама.

Уредништва српских и словенских листова молимо, да овај проглас отштампају у својим листовима, на чему им у напред захваљујемо.

Вршац, 27. августа 1906.

Мита Клицин, тајник. **Др. Марко Ранчин,** председник.

Напомена: У Вршац долазе железнички влакови: из Беле Цркве у 11 часова пре подне и 5 и по после подне, из Панчева и Ковина у 12 часова у подне и 6 после подне, из Темишвара у 1 сат и 5 и четврт после подне, из Вел. Бечкерека у 10 часова пре подне и 10 часова у вече.

Наши редитељи имаће знак на левој руци.

НОВИЈЕ.

Цариград, 31. августа. Пет благајника од четири фирме из Солуна и један из Скопља, који су из Призрена путовали у Ђаково пре неколико недеља па од арбанашких разбојника били одведени у Малцију, искупљени су за 152 фунте. Цела штета износи 250 фуната. Разбојнике нису довољно оштро гонили те их се нису ни дочепали.

Вашингтон, 31. августа. Влада јако стрепи за Кубу. Председник Рузвелт стоји у телеграфској вези са дотичним властима. Званично се јавља, да ће Сједињене Државе, што се тиче Кубе, веома обазриво поступити. Са надлежног места казују, да ће се Сједињене Државе умешати тек онда, ако би се револуција ширила даље.

Валпарајзо, 31. августа. Прекјуче у вече било је овде више врло јаких земљотреса. Народ, којим је завладао ужасан страх, разбегао се на околна брда.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „Браника“.

Надвојвода Фрања Фердинанд у Требињу.

Требиње, 1. септембра. Престолонаследник надвојвода Фрања Фердинанд је стигао овамо. Свечано је дочекан. На поздравни говор градоначеника и владике одговорио је надвојвода, да Његово Величанство обраћа своје непрестано старање Босни и Херцеговини.

О речким догађајима.

Загреб, 1. септембра. Орган Старчевићанске странке, познато Франково „Хрватско Право“ пише: „Талијани и Мађари су на Реци само трпљени гости. Хрватски народ не сме се тргнути пред борбом за своје право.“

Догађаји у Русији.

Петроград, 1. септембра. Цар и царица с породицом отишли су на вишедневно бављење у финске шхере.

Варшава, 1. септембра. У многим фабрикама и у чивутској варошкој четврти извршена је преметачина. При том је 1 убијен, 16 рањено, а врло многи ухапшени.

Плоцк, 1. септембра. Војска је опколела чивутски део вароши; извршене су преметачине и ухапшења,

Ковно, 1. септембра. За време војничке смотре убили су полицајног шефа.

Одеса, 1. септембра. Војено-пољски суд је осудио на смрт 30 анархиста, који су данас погубљени.

Земљотрес.

Палермо (у Италији), 1. септембра. У околини Палерма и Таормине трају потреси земље. Народ је изишао ван вароши.

Смањивање енглеске војске.

Лондон, 1. септембра. Краљ је одобрио смањење пешадијских батаљона.

Хајка на Румуне.

Вел. Варад, 1. септембра. Професоре румунске гимназије у Белињешу денунцираше, да су у Букурешту говорили против Мађара. Министар просвете Апоњи затражио је због тога разјашења од управитеља те гимназије Бутеана, који одговори, да су професори имали ферије и да он не зна, куд су они ишли и шта су радили. Поведена је истрага.

Председник белињешког певачког друштва, адвокат Чордаш, изјавио је, да није истина, да су белињешки Румуни певали противмађарске песме. Певали су две лирске песме и краљеву химну, у којој се каже: „Боже, чувај краља на добро отаџбине, војске и на срећу народну!“ О Румунима и румунском краљу не беше у песмама ни помена.

ТРГОВИНА.
НОВОСАДСКА ПИЈАЦА.

ИЗВЕШТАЈ

од 14. (1.) септембра 1906.

Нова жита.

Пшеница I. каквоћа	— —	К	6·60 п.
„ II. „	— — —	„	6·— „
Зоб — — —	— — —	„	6·— „
Јечам стари	— — —	„	—·— „
„ нови	— — —	„	5·20 „
Кукуруз: — —	— — —	„	—·— „
„ окрњен (стари)	—	„	5·70 „
„ нови —	— — —	„	—·— „

Довози: добри.

Расположење за куповање: добро.

Продато је: 150 мц. пшенице; 50 мтц. зоби, 2 мтц. јечма и 100 мтц. кукуруза.

Цене се разумеју по 50 килограма.

Марва, свињи и живина.

Волови по кили	— — — — —	60—64	п
Свињи тешки по кили	— —	90—94	„
„ средњи „ „	— — —	80—86	„
„ лаки „ „	— — —	—·—	„
„ мршави пар 230—240 круна			
Теоци по кили	— — — —	90—96	п.
Јагњци по кили	— — — —	—·—	п.
Јагњци по пару	— — —	К. 26—30	—
Кљукане гуске по кил.	1 круна	40	пот.
Јаја 8 ком.	— — — — — — —	40	пот

Извештај филијале Српске Банке у Будимпешти од 31. авг. 15 септ. нов. 1906. Данас је продато у готовој роби: *Пшенице потиске старе*: —— мтц., по К —·——·—; нова пшеница: 8750 мтц. К 14·45—15·10 *Х. М. Вашархељске*: —·— —·— мтц., каквоћа по К —·——; *Будимпештан.* околине: 2300 мтц., по К 14·10—14·70; *Банатске* —— мтц., по К —·——·—; *Бачке*: 2210 мтц., каквоћа —·— по К 14·15——·—; *Сентомашке*: —— мтц., каквоћа по К —.——; *Т. Бечејске*: —— мтц., — по К —·——·—; *Ст. Бечејске*: —— мтц., —·— по К —·—; *В. Бечкеречке*: 4500 мтц., — по К 14·17——·—; *Панчевачке*: 4500 мтц., каквоћа —·— по К 14·02——·—; *Магазинске*: 11278 мтц., каквоћа —·— по К 13·50—14·10 *(Свеће за 3 месеца.) Јечам*; 600 мтц., по К 12·40——·—; *Зоб* 400 по К 13·35—13·70 *Раж* нова: 800 мтц., по К 11·60—11·80 (за готово паритет Будимпеште) *Кукуруз*: —— мтц., по К —·——·— (за готово).

Закључци.

— у ½1 сат по подне —

Пшеница за октобар 1906	К	7·03—7·04
Пшеница за април 1907.	К	7·38—7·39
Раж за октобар 1906.	К	6·03—6·04
Зоб за октобар 1906.	К	6·55—6.56
Зоб за април 1907.	К	6·65—6·66
Кукуруз за септембар 1906. . . .	К	5·83—5.84
Кукуруз за мај 1907.	К	4·93—4·94

После подне.

— у ½5 сати. —

Пшеница за октобар 1906. . . .	К	7·01—6·02
Пшеница за април 1907.	К	7·35—7·36
Раж за октобар 1906.	К	6·02—6·03
Зоб за октобар 1906.	К	6·55—6·56
Зоб за април 1907.	К	6·66—6·67
Кукуруз за септембар 1906. . .	К	5·83—5·84
Кукуруз за мај 1907.	К	4·92—4·93

Америка и остале стране житне пијаце непромењене.

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**

Одговорни уредник: **Јанко Перић.**

†

С тужним срцем јављам свима сродницима, пријатељима и знанцима, да ми је моја добра и верна супруга

Марија Лугумерска
рођ. Симин

после дугог и тешког боловања у 68. години 23. августа (5. септембра) преминула.

Тело драге ми покојнице свечано је опојано у св. алмашком храму по православном обреду 24. августа (6. септембра), а за тим у алмашком гробљу матери земљи на вечни покој предато.

Овом приликом изричем на првом месту своју највећу благодарност: Високопречасноме Господину Милану *Тирићу*, пречасним паросима: Господину Ђорђу *Велику* и Господину Теодору *Милићу*, који мога верног друга у св. храму свечано опојаше и до вечне јој куће испратише.

Исто тако нека приме моју лепу захвалност Високоблагородни Господин Александар *Јорговић*, епархијски школски референт, Господин Мита *Ђорђевић*, управитељ српске више девојачке школе, учитељски збор овдашњих основних школа и све моје колеге са стране, а који овде живе, а и сви остали, који мога верног друга до вечне јој куће испратише.

Нека је лепа хвала и свима, који ми било усмено, било писмено у мојој превеликој тузи своје искрено саучешће показаше.

У **Новом Саду**, 31. авг. (13. септ.) 1906.

Ојађени супруг:

Урош Лугумерски

474 1 1 умиров. учитељ.

Тражим Србина

адвокатског

КАНДИДАТА

са потпуном праксом.

Почетна је плата 120 круна, ван тога ексмисије, које месечно 30—40 круна износе. 472 1-3

Др. НИКА ЂУРИЋ

адвокат у Вршцу.

СТАН

за издавање

у НОВОМ САДУ у Ханској улици бр. 14., који се састоји из две собе са сокака (једна је са алкофном), са великим предсобљем, пространом кујном, кујном за прање, јестиваром, подрумом, пространим таваном, комором за дрва, а уза све ово и башта. Упитати се код власника куће

Уроша Лугумерског

473 1-1 умиров. учитеља.

ДРАЖБА.

Дана 27. (14. по ст.) септембра о. г., продаваће се у ман. Хопову на јавној дражби у 1 сахат после подне од прописане

ШУМСКЕ СЕЧЕ

16. кат. јутара.

Дрво је само ХРАСТ за техничку употребу од прве врсте.

Жаобина 40 круна по јутру.

Управа ман. Хопова.

469 3—3

ОГЛАСИ.

ЈЕВТИН ЗАЈАМ

по 4% и 4¼% може се уз моје посредовање **код велико-сибињског земљо-кредитног завода добити.** Ко такови зајам жели, нека се изволи на мене обратити.

Др. Светозар Димитријевић
ТЕМИШВАР-ГРАД
Лошонцијев трг.
471 2—10

СВЕ
ШКОЛСКЕ КЊИГЕ
и сав
ПИСАЋИ ПРИБОР и т. д.
најбрже и најтачније отправља
КЊИЖАРА
Ј. СТАНКОВИЋА
пређе
Станковић и Марковић
Нови Сад (Ujvidék)
446 5-5

Власник и издавалац: Деоничарско друштво „Браник“.

Штампарија деоничарског друштва „Браника.“